

Ümumi məlumat	Fənnin adı, kodu və kreditlərin sayı	AZLL 416, Ədəbiyyat nəzəriyyəsi, 3 kredit, 6 AKTS	
	Departament	Dillər və ədəbiyyatlar	
	Program (bakalavr, magistr)	Bakalavriat	
	Tədris semestri	2021/22-ci tədris ilinin yaz semestri	
	Fənni tədris edən müəllim (lər)	Dos.Dilbər Zeynalova	
	E-mail:	dzeynalova@khazar.org	
	Telefon:		
	Mühazirə otağı/Cədvəl		
	Konsultasiya vaxtı	II gün, saat 12:00-13:00	
Prerekvizitlər	yoxdur		
Tədris dili	Azərbaycan		
Fənnin növü (məcburi, seçmə)	Məcburi		
Dərslilər və əlavə ədəbiyyat	1.Aristotel.Poetika.B.,Azərnəşr,2006.121 səh 2.Quliyev Q. Dəliddən doğru xəbər . B.,Mütərcim,1999,160 səh 3.X.Əlimirzəyev Ədəbiyyatşünaslığın elmi-nəzəri əsasları.B.,Nurlan,2008.432 səh. 4.M.Cəlil.P.Xəliliov.Ədəbiyyatşünaslığın əsasları.B.,Maarif,1972.279 səh. 5.Ə.Mirəhmədov.Ədəbiyyatşünaslıq terminləri lüğəti.B.,Maarif,1978.200 səh. 6.Qısa estetik lüğəti.B.,Azərnəşr,1970.464 səh. 7.Elçin,V.Quliyev.Özümüz və sözümüz.B.,Azərnəşr,1993.115 səh. 8.Əliyev R. Ədəbiyyat nəzəriyyəsi.B.,Mütərcim,2008,360 səh 9. BorevY.Estetika.B.,Gənclik,1980,210 səh. 10.Zeynalova D. Modernizm.Postmodernizm (terminoloji lüğət) B.,2015, 96 səh. 10..www.anl.az.-Milli kitabxana 11. www. google.az- axtarış portalı 12.www.kitabxana.net- elektron kitabxana.		
Kursun veb saytı			
Tədris metodları	Mühazirə		+
	Qrup müzakirəsi		+
	İnteraktiv		+
Qiymətləndirmə	Komponentləri	Tarix/son müddət	Faiz (%)
	Aralıq imtahanı		30
	Fəallıq		5
	Tapşırıq və testlər		20
	Kurs işi (Layihə)		
	Prezentasiya/Qrup müzakirə		
	Final imtahanı		40
	Digər(davamiyyət)		5
	Yekun		100
Kursun təsviri	Ədəbiyyat nəzəriyyəsi ədəbiyyatşünaslıq elminin əsasıdır. Ədəbiyyat nəzəriyyəsi fənni ədəbi prosesin ideya-estetik mahiyyətini,bədii yaradıcılığın spesifikliyini və qanunauyğun inkişafını,ədəbi fəaliyyətin özünəməxsusluğunu mənimsəməyə və yaradıcı dərkə hazırlayır.Ədəbiyyat nəzəriyyəsi ədəbiyyatı təhlil və hərtərəfli qiymətləndirmək prinsiplərini müəyyənləşdirir,bədii yaradıcılığın inkişafını istiqamətləndirən qanunları, ədəbi cərəyan,metod və üslubları tədqiq edir. Bədii ədəbiyyatdan,onun ictimai ideologiyasının inkişafı ilə sıx əlaqəsindən,ənənə və təcrübəsindən bəhs edərək, faktlara müasir düşüncə və təfəkkürlə yanaşılmalı,bu günün ideya-estetik tələbləri,ədəbi meyar və ölçüləri nəzərə alınmalıdır.		
Kursun məqsədləri	Ədəbiyyat nəzəriyyəsi kursunda tələbələrə bədii əsəri duymaq,təhlil etmək və qiymətləndirmək,onları ədəbi prosesi sərbəst mənimsəməyə və qiymətləndirməyə istiqamətləndirmək vərdişləri aşılır. Ədəbiyyat		

	nəzəriyyəsi fənninin tədrisində məqsəd həm də bədii fakt və nəzəri fikir konkretliyinə söykənərək,tələbələrin ədəbi-nəzəri hazırlığını,bədii-estetik zövqünü formalaşdırmaqdır.		
Tədrisin (öyrənmənin) nəticələri	Ədəbiyyat nəzəriyyəsi fənnini öyrənərkən aşağıdakı nəticələr əldə olunur: 1.Tələbələr bədii yaradıcılığın spesfikliyini və qanun-qaydalarını dərk edə bilirlər; 2.Tələbələrdə ədəbi-bədii nümunələri təhlil və qiymətləndirmək bacarığı formalaşır. 3.Çağdaş ədəbi prosesi hərtərəfli öyrənmək və təhlil etmək bacarığı əldə olunur;		
Qaydalar (Tədris siyasəti və davranış)	Fəallığa görə veriləcək bal tələbənin müzakirələrdə iştirakına, mətn təhlilində göstərdiyi fəallığa, semetsr boyu hazırladıqları təqdimatlarla(prezentasiya), yeni və əlavə ədəbiyyatlara göstərdiyi marağa görə verilir. Davamiyyətə görə bal verilməsində tələbənin dərstdə ardıcıl iştirakı və dərstdə özünü qaydalara uyğun aparması nəzərə alınır. Üzürsüz buraxılan 2 dərslər üçün 1 (bir) bal çıxılır. Fənnin tədrisi zamanı verilən ballara aydınlıq gətirsək; Aralıq imtahanı - 30 (imtahanda tələbələrin biliyi test tapşırıqları vaitəsilə yoxlanılır) Fəallıq - 5 (Fəallığa görə veriləcək 5 bal tələbənin müzakirələrdə iştirakına, praktik tapşırıqların yerinə yetirilməsində göstərdiyi fəallığa, əlavə ədəbiyyatlara göstərdiyi marağa, semetsr boyu hazırladıqları təqdimatlarla(prezentasiya) görə veriləcəkdir) Tapşırıq və testlər - 20 (tapşırıqlar 10+10 midterm və final imtahanlarından əvvəl test şəklində verilir) Final imtahanı - 40 imtahanda həm klassik suallar, həm də test tapşırıqları verilir) Digər(davamiyyət) - 5 (Davamiyyətə görə bal verilməsində tələbənin dərstdə ardıcıl iştirakı və dərstdə özünü qaydalara uyğun aparması nəzərə alınacaqdır. Üzürsüz buraxılan 2 dərslər üçün 1 (bir) bal çıxılacaq) İmtahan haqqında: 1. İmtahana hazırlaşarkən dərslərdə götürülmüş qeydləri öyrənməklə yanaşı, dərslərin iş planında göstərilmiş ədəbiyyatlara, o cümlədən əlavə mənbələrə də müraciət etmək lazımdır. 2. İstifadə ediləcək ədəbiyyatın bir qismi tərəfimizdən təmin ediləcəkdir. 3. Aralıq və Final imtahanlarının hər ikisində suallar test və ya klassik ola bilər.		
Cədvəl			
Həftə	Tarix	Fənnin mövzuları	Dərslər/Tapşırıqlar
1		Ədəbiyyat nəzəriyyəsi elminin təşəkkülü, başqa elmlərlə əlaqəsi. 1.Antik yunan ədəbi-estetik fikri(Platonun və Aristotelin sənət təlimi)	1.Aristotel.Poetika.B.,Azərbaycan,1974,191 2.M.Cəlil,P.Xəlilov.Ədəbiyyatşünaslığın əsasları.B..Maarif.1972,s.4-13. 3.Elçin,V.Quliyev.Özümüz və sözüümüz.B.,Azərbaycan.1993,s.89,s.110 4.Əlimirzəyev X. Ədəbiyyatşünaslığın elmi-nəzəri əsasları,B.,2008,s.3-28.
2		Azərbaycanda ədəbi-estetik fikrin istiqamətləri. M.F.Axundzadənin ədəbi-nəzəri görüşləri Bədii ədəbiyyatın xüsusiyyətləri. 1.Bədii ədəbiyyat insəcənətin növü kimi. 2.Bədii surət,xarakter,tip. 3.Sənət və ədəbiyyatda tipiklik	1.M.Cəlil,P.Xəlilov.Ədəbiyyatşünaslığın əsasları.B.,1972,s.70-93. 2.Əlimirzəyev X. Ədəbiyyatşünaslığın elmi-nəzəri əsasları.B.,2008,s.75-104; s.166-189 3.Mirəhmədov Ə.Ədəbiyyatşünaslıq terminləri lüğəti.B.,1978,s.111

			4.Qısa estetika lüğəti.B.,1978,s.25-30
3		Bədii əsərin məzmun və forması. Bədii kompozisiya və süjet 1.Bədii məzmun və onun ünsürləri. 2.Bədii forma və onun elementləri. 3.Süjet,onun əlamətləri və mərhələləri;süjet və fabula. 4.Köməkçi süjet elementləri və onların funksiyaları	1.M.Cəlal.P.Xəlilov.Ədəbiyyatşünaslığın əsasları.B.,1972,s.53-64. 2.Əlimirzəyev X.Ədəbiyyatşünaslığın elmi-nəzəri əsasları.B.,2008,s.189-205 3.Mirəhmədov Ə. Ədəbiyyatşünaslıq terminləri lüğəti.B.,1978,s.105-106 4.Qısa estetika lüğəti.B.,1970,s.39-42
4		Bədii dil. Məcəzlar sistemi. 1.Bədii dil və onun ifadə imkanları 2.Bədii təsvir vasitələri 3.Bədii ifadə vasitələri	1.Aristotel.Poetika.B.,1974,s.70-92. 2.M.Cəlal.P.Xəlilov.Ədəbiyyatşünaslığın əsasları,B.,1972,s.70-93. 3.Əlimirzəyev X.Ədəbiyyatşünaslığın elmi-nəzəri əsasları,B.,2008,s.205-236 4.Mirəhmədov Ə. Ədəbiyyatşünaslıq terminləri lüğəti.B.,1978,s.111. 5.Qısa estetika lüğəti.B.,1970,s.25-30
5		Nəzm və nəsr. 1.Nəzm və nəsr;oxşar və fərqli cəhətləri.Nəzmin əsas əlamətləri. 2.Azərbaycan şeirinin vəznləri (heca,əruz, sərbəst) . 3. Dünya ədəbiyyatında şeir vəznləri	1.M.Cəlal.P.Xəlilov.Ədəbiyyatşünaslığın əsasları,B.,1972,s.102-119. 3.Əlimirzəyev X.Ədəbiyyatşünaslığın elmi-nəzəri əsasları,B.,2008,s.245-256 4.Mirəhmədov Ə.Ədəbiyyatşünaslıq terminləri lüğəti.B.,1978,s.32-34 5.Elçin,V.Quliyev.Özümüz və sözüümüz.B.,1993,s.49; s.103
6		Lirik növün şifahi və yazılı ədəbiyyatda janrları.	1.M.Cəlal.P.Xəlilov.Ədəbiyyatşünaslığın əsasları,B.,1972,s.102-119. 3.Əlimirzəyev X.Ədəbiyyatşünaslığın elmi-nəzəri əsasları,B.,2008,s.245-256
7		1 Epik növün şifahi və yazılı ədəbiyyatda janrları	M.Cəlal.P.Xəlilov.Ədəbiyyatşünaslığın əsasları,B.,1972,s.224-256. 2.Əlimirzəyev X.Ədəbiyyatşünaslığın elmi-nəzəri əsasları,B.,2008,s.399-410. 3.Mirəhmədov Ə.Ədəbiyyatşünaslıq terminləri lüğəti,B.,1978,s.150 4.Qısa estetika lüğəti.B.,1970,s.329
8		Aralıq imtahanı.	
9		Dramatik növ və onun janrları. 2.Dramatik növün kiçik həcmli janrları.	1.M.Cəlal.P.Xəlilov.Ədəbiyyatşünaslığın əsasları,B.,1972,s.217-224 2.Əlimirzəyev X.Ədəbiyyatşünaslığın elmi-nəzəri əsasları,B.,2008,s.393-399. 3.Mirəhmədov Ə.Ədəbiyyatşünaslıq

			terminləri lüğəti,B.,1978,s.158-159.
10		Ədəbi cərəyan,metod və üslub. 1.Klassisizm-ilk ədəbi cərəyan kimi. 2.N.Bualo "Poeziya sənəti" mənzum traktatı	1.M.Cəlil.P.Xəlilov.Ədəbiyyatşünaslığın əsasları,B.,1972,s.224-256. 2.Əlimirzəyev X.Ədəbiyyatşünaslığın elmi-nəzəri əsasları,B.,2008,s.399-410. 3.Mirəhmədov Ə.Ədəbiyyatşünaslıq terminləri lüğəti,B.,1978,s.150-153
11		Sentimentalizm və Naturalizm ədəbi-estetik cərəyan kimi.	1.Zeynalova D.Modernizm.Postmodernizm. B.,2015, s.47-48 2.Qısa estetik lüğəti.B.,1970,s.287-288
12		Romantizm və Realizm ədəbi cərəyanları. Təşəkkülü və inkişafı	1. BorevY.Eстетика.B.,1980, s180-202. 2.Quliyev Q.Dəlidan doğru xəbər.B.,1999,s.14-37 3.Zeynalova D.Modernizm.Postmodernizm. B.,2015, s.47- 48
13		Müasir ədəbi-estetik cərəyanlar.Modernizm və onun təzahür formaları.Simvolizm.	1.Quliyev Q.Dəlidan doğru xəbər.B.,1999,s.48-63 2. Zeynalova D.Modernizm.Postdodernizm. B.,2015, s.8-9,s.24-25
14		Dadaizm,kubizm,sürrealizm ədəbi cərəyanları	1.Quliyev Q.Dəlidan doğru xəbər.B.,1999,s.48-63 2. Zeynalova D.Modernizm.Postdodernizm. B.,2015, s.8-9,s.24-25
15		Ekzistensializm,absurd teatr ədəbi-estetik cərəyanları	Zeynalova D.Modernizm.Postdodernizm. B.,2015, s.60-62 http://sim-sim.az/slider/qorxmaz-quliyev-postmodernizm-v%C9%99-b%C9%99dii-%C9%99d%C9%99biyyat/ Zeynalova D.Modernizm.Postdodernizm. B.,2015
16	25.05.21 27.05.21	Postmodernizm ədəbi-estetik cərəyanı və onun əsas prinsipləri	http://sim-sim.az/slider/qorxmaz-quliyev-postmodernizm-v%C9%99-b%C9%99dii-%C9%99d%C9%99biyyat/ Zeynalova D.Modernizm.Postdodernizm. B.,2015
		Final	